

Mit ér ma az erdőmérnöki diploma?

A Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Agrár Tagozatának Erdészeti és Faipari Szakosztálya konferenciát rendezett Dobogókőn 2011. november 25-én. Az összejövetel célja elsősorban az volt, hogy a résztvevők megoldást keressenek az érintett szakterületeken tevékenykedő mérnökök szakértői és/vagy tervezői jogosultságának megfelelő tanúsítására. Ma ugyanis az agrárgazdasági és agrár-vidékfejlesztési szakterületeken – ezen belül az erdőgazdálkodás szakterületein – a szakértői tevékenység végzésének feltételeiről szóló 1/2010. (I. 14.) FVM rendelet alapján, ötéves szakmai gyakorlat igazolása után bárki bejelentheti szakértői munka végzésére irányuló szándékát. A felsőfokú erdészeti végzettség ugyan előírás, de a tevékenység határozatlan ideig végezhető, kötelező kamarai tagság, továbbképzési kötelezettség és szakmai minősítés nélkül. Tervezői jogosultságról nem esik szó a jogszabályban, más jogszabályok hatálya pedig nem terjed ki az erdőgazdálkodás szakterületeire.

Végighallgatva a rendezvényen elhangzott előadásokat, hozzászólásokat és vitát, elgondolkodtam: csak a szakértői jogosultságok körül alakult-e ki vizsgázás helyzet vagy egyáltalán az azt megalapozó erdőmérnöki diploma valós értéke körül is bajok vannak? Mit is ér, mire jó, mit lehet kezdeni ma egy erdőmérnöki diplomával?

A már említett szakértői FVM rendeleten túl ma Magyarországon három olyan hatályos jogszabály van, amely az erdészettel szemben bizonyos szakmai követelményeket támaszt. Ezek a következők:

- az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény,
- az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet,
- az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet nyil-

A selmeczi bánya- és erdőakademiáról.

[...] Ösztöndíj van ezen akadémián 44, évenkénti 300 forinttal, még pedig 20 bányászati és 18 erdészeti, 4 bányaszámvevőségi és 2 erdőszámvevőségi. Ezek azon r e n d e s hallgatónak adományoztatnak, kik vagyontalanságuk mellett ezen akadémián legalább egy féléven át jeles tanulmányi előmenetelt, kitartó szorgalmat, és feddhetetlen magaviseletet tanúsítottak.

Van ezenkívül végzett jogászok számára 2 bányahatósági ösztöndíj 315, esetlegesen 520 forinttal.

Vége az erdészetet jelesen végzett egyéneknek valamely külföldi tanintézetben való magasb kiképzetésére évenként 1000 frt áll rendelkezésre.

Selmeczen, 1872. évi június-hó 12-én.

M. k. bánya- és erdőakademia igazgatóságától.

(EL 1872. július, 275. oldal)

vántartásba vételének és nyilvántartásból való törlésének, továbbképzésének, szolgálati tevékenységének részletes szabályairól, valamint az erdészeti hatósági és igazgatási feladatokat ellátó személyek szolgálati tevékenységének egyes szabályairól szóló 71/2010. (V. 13.) FVM rendelet.

A törvény az erdőgazdálkodásban dolgozó szakembereknek két csoportját különbözteti meg: az **erdészeti szakszemélyzetet** és a **jogosult erdészeti szakszemélyzetet**. A különbség azonban nem a képzettség szintjében, hanem az igazolt szakmai gyakorlat időtartamában van. A 71/2010. (V. 13.) FVM rendelet szerint erdészeti szakszemélyzet vagy jogosult erdészeti szakszemélyzet is lehet bárki középfokú vagy felsőfokú erdészeti szakképesítéssel is, de jogosult erdészeti szakszemélyzet csak az lehet, aki legalább két év szakmai gyakorlatot igazolni tud, és részt vesz az előírt továbbképzéseken.

Erdőtörvényünk külön fejezetben foglalkozik az erdészeti munkák szakmai irányításával és ezen belül az erdészeti szakszemélyzet kötelezettségeivel és jogosultságaival. Egyedül itt, a 101. § (2) bekezdésében jelennek meg azok a sajátos szakmai feladatok, melyek elvégzésére kizárólag felsőfokú erdészeti szakképesítéssel rendelkező szakszemélyzet jogosult. Ezek pedig, a következők:

- erdőtelepítési kivitelezési terv készítése,
- erdészeti magánút tervezése,
- körzeti erdőtervezés kivételével erdészeti térképezés,
- erdő rendeltetését szolgáló műtárgy, csatorna, tározó tervezése.

Kérek minden erdőmérnök kollégát, vessen számot eddigi gyakorlatával: hány-szor tervezett erdőtelepítést, erdészeti magánutat, egyéb műtárgyat és hány-szor térképezett? Úgy gondolom, a többségünk erdőtelepítést még néha tervezett, de a többi feladat csak néhány olyan mérnök-nél fordulhatott elő, aki speciálisan ezen a szakterületen dolgozik.

A szakigazgatásban erdőtervezőként, erdőfelügyelőként dolgozók számára sem jogszabályi előírás ma a szakirányú felsőfokú végzettség.

Felmerül a kérdés: hol van itt szükség ennyi erdőmérnökre?

Persze, lehet avval érvelni, hogy az erdőtulajdonos el tudja dönteni, kell-e neki a drágább erdőmérnök, vagy középfokú végzettségű jogosult erdészeti szakszemélyzettel is beéri, miért kelle-ne ezt jogszabályban is előírni?

Ha megnézzük, hogyan működik a rendszer más szakmáknál, láthatjuk, igenis kötelezően előírt a megfelelő képzettséggel, esetenként külön jogosultságokkal rendelkező szakemberek igénybevétele. Cégbírósi bejegyzést érintő iratokat például kizárólag ügyvédi közreműködéssel lehet benyújtani. Az ügyvédi munkához nem elegendő a jogi diploma, egyéb feltételeknek is meg kell felelni, azaz jogosultságot kell szerezni. És még sorolhatnám.

A képzettségi szint, és esetenként azon felül még a megfelelő jogosultság előírása, alapvetően minőségbiztosítási célokat szolgál. Rendes körülmények között csak így lehet nagy valószínű-

Ö s z t ö n d í j a k .

A bányakademia számára 30 bányászati és 6 bányaszámvevőségi, és az erdészeti akademia számára 12 erdészeti ösztöndíj évenkénti 210 forinttal van rendszeresítve, melyek azon rendes növendékeknek adományoztatnak, kik vagyontalanságuk mellet kitűnő tanulmányi előmenetelt, kitartó szorgalmat és helyes magaviseletet tanúsítanak.

Van azonkívül a végzett jogászok számára 2 bányahatósági évenkénti 300 frtos és erdélyi ifjak számára 6 erdészeti erdélyi országos 300 forintos ösztöndíj.

(EL 1869. július, 272. oldal)

Hírek a selmeczi erdészeti akadémia megszüntetéséről.

Több hazai napi lap, különösen pedig a „Pesti napló” f. é. April 19-ki számában azon szomorító hírt közli, hogy a mariabrunni erdészeti tanintézet újja szervezésével egyidejűleg a selmeczi erdészeti akademiát megakarják szüntetni.

Ugyan is azon fiatal erdészek, kik eddig évenként mintegy 30 végezték a selmeczi akademiát, nagyobbrészt kényszerítve lennének más pályára szálni magukat mert a mariabrunni élet bizonyosan mégegyszer annyiba kerül mint a selmeczi, ily tetemes kiadást pedig a kevésbbé vagyonos ifjak, kik épen e miatt választják e szerény pályát, három éven át meg nem bírának. Ennek természetes következtése az lenne, hogy honfiaink közül mindég kevesebben választván e pályát, a szakértő magyar erdészeti értelmiség, s evvel honi erdészeti érdekeink előhaladása is csökkenne.

Vége az országos m. gazdasági egyesület, Selmecz sz.k. város közönségét s a m. erdészegyletet szólítja fel a P. N., hogy illető helyen oda hatnának, hogy e hír ne valósuljon.

1865. május. 163. old.

séggel szavatolni, hogy az elvégzett munka megfeleljen a követelményeknek. Igaz, egy ilyen rendszer fel is értékeli azok munkáját, akik a megfelelő képzés birtokába jutottak.

Ha ez így működik a szakmák többségénél (orvos, ügyvéd, építész stb.), akkor az erdőmérnököknél miért nem? Ma, amikor az erdőgazdálkodásban előtérbe kerülnek a folyamatos erdőborítást biztosító, újszerű erdőkezelési eljárások, meg kell felelni a NATURA 2000 elvárásoknak, a társadalom erdővel szemben támasztott növekvő igényeinek, felértékelődik a magasan képzett erdőmérnökök szerepe. Meggyőződésem, csak úgy tudunk eleget tenni a kihívásoknak, ha az erdőmérnöki kar alkalmazására, szerepére vonatkozó előírásokat sürgősen átalakítjuk. Amennyiben ezt nem tesszük meg, magunkat értékeljük le.

A szakszemélyzet, a szakértő és a tervező fogalma nem azonos, még ha van is átfedés tevékenységük között, mégis más-más feladatot végeznek.

Ahogy erdőtvényünk ki is mondja: a **szakszemélyzet** feladata az erdőgazdálkodás szakszerűségének biztosítása, azaz a munkák szakmai irányítása.

A **tervező** ezzel szemben már specialista, aki megfelelő ismeretekkel és jártassággal rendelkezik ahhoz, hogy a maga szakterületén terveket készítsen.

A **szakértő** szintén specialista, aki egyes szakterületeken átlag feletti szakismeretekkel rendelkezik, képes a felmerült nehezebb szakmai kérdések megoldására.

A tervezőtől és a szakértőtől elvárható, hogy a felsőfokú végzettségen felül további minősítéssel is rendelkezzen, ami igazolja, mestere szakterületének. Ezt kellene szolgálnia a szakértői, tervezői jogosultság kötelező bevezetésének az erdőgazdálkodás területén is.

Nos, nézzük sorjában egy kicsit részletesebben:

Azt, hogy hol indokolt **felsőfokú végzettségű jogosult erdészeti szakszemélyzetet, erdőmérnököt** alkalmazni, két szempont szerint célszerű mérlegelni. Üzemméret szerint és feladatok szerint.

Teljesen nyilvánvaló, hogy egy nagyobb erdőgazdálkodási egység irányítása több szakértelmet, magasabb képzettségű szakembert igényel, mint egy-néhány hektárosé. Nem véletlenül alakult ki már az erdőgondnokságoknál és később az erdészeteknél is az erdőmérnöki irányítás gyakorlata. Ha azt akarjuk, hogy az erdőtvény elején megfogalmazott célkitűzések mielőbb meg is valósuljanak, annak egyik záloga a terület nagysághoz kötött kötelező erdőmérnök-alkalmazás mielőbbi visszaállítása. Hasonló megfontolásból a vadászati törvény is előírja a területhez kötött szakember alkalmazását, a mi jogszabályaink miért nem?

Feladatonként vizsgálva az erdőmérnök alkalmazásának szükségességét, először megállapíthatjuk, hogy a jelenleg felsőfokú végzettséghez kötött, korábban már felsorolt feladatok közül, egyedül az erdőtelepítési kivitelezési terv készítése esetében indokolt a jelenlegi törvényi előírás. A másik három eset, a magánúttervezés, a térképezés, az egyéb erdészeti létesítmények tervezése mind olyan speciális feladatok, melyek a jogosult szakszemélyzet napi gyakorlatában alig fordulnak elő. Ha ilyen munkák végzésére van szükség, azt általában az erre szakosodott tervezők, szakértők végzik el. Nekik viszont ehhez felesleges jogosult erdészeti szakszemélyzetnek lenniük, hiszen általában nem az erdészeti munkák szakirányításával foglalkoznak.

Ugyanakkor vannak az erdőtervényben olyan, a szakszemélyzet közreműködését igénylő feladatok, amelyek végrehajtásához kifejezetten indokolt lenne az erdőmérnöki végzettség megkövetelése. A teljesség igénye nélkül ilyen például az átalakítási vagy szálalási terv készítése, az erdők természetességi állapotának módosításával, az erdőterv módosításával vagy az erdő igénybevételevel kapcsolatos eljárások.

Ami a speciális feladatokat illeti, be kell vezetni a **jogosult tervező** fogalmát és létre kell hozni a jogosultságot biztosító intézményrendszert. Az erdészeti magánút, az épített közelítő nyom, a vadkárelhárító kerítések kivételével az egyéb erdészeti létesítmények, továbbá a közjóléti fejlesztési terv készítése mind olyan tevékenység, ahol az erdőmérnöki diplomán kívül szükséges a szakirányú ismeretek megléte és annak igazolása. A jogosultság egyszeri megszerzése nem elég, azt időszakonként meg is kell újítani, ahogy ez a jogosult erdészeti szakszemélyzet számára is előírás. Éppen azért, hogy a jogosult tervező ismeretei megfeleljenek a kor színvonalának. A tervezői jogosultság biztosításának rendszerét – mint más szakmánál is – az erdőmérnökök esetében is célszerű a mérnöki kamarához telepíteni. Ha már „mérnök”-nek nevezzük magunkat, akkor az elnevezés mögött megfelelő tudásnak is lennie kell, amit a mérnöki kamarához való tartozás erősít meg a legjobban. A tervezői jogosultság biztosítása sokkal inkább e köztestület hatáskörébe tartozik, mint az ágazati minisztériumhoz. Természetesen, ez együtt jár a kötelező kamarai tagsággal.

A **szakértők** – és ezen belül az igazságügyi szakértők – helyzete hasonló a tervezőkéhez. Bár az igazságügyi szakértőknél kötelező a kamarai tagság az igazságügyi szakértői kamarában, a szakértői jogosultság időszakos szakmai felülvizsgálatára itt sem kerül sor. Ahogy a tervezőknél is, a szakértőknél is kívánatos lenne a kötelező kamarai tagság legalább valamelyik szakmai kamarában és az időszakonkénti szakmai minősítés. Igaz, ez többlet terhet ró a szakértőkre az eddigiekhez képest, de csak így garantálható a szakértői munka magas színvonalára és a hozzá kötődő magasabb díjazás.

A szakszemélyzet, a jogosult tervező és a szakértő munkája általában az erdészeti szakigazgatás, a hatóság elé kerül, ahol megmérettetik. Nyilvánva-

ló, hogy az erdészeti hatóságnál is legalább olyan képzettséggel és jogosultságokkal kell rendelkezniük az eljáró ügyintézőknek, mint a másik oldalon. Tehát, erdőfelügyelői, erdőtervezői munkakörben legyen előírás az erdőmérnöki végzettség, a tervezői jogosultsághoz kötött feladatok elbírálását a megfelelő szakértői/tervezői jogosultsággal rendelkező tisztviselő végezze.

Összefoglalva az erdőmérnöki diploma mai értékével kapcsolatos gondolataimat, azt mondhatom, ha a magyar mérnöktársadalomhoz akarunk tartozni, akkor igazodnunk is kell az általános gyakorlathoz.

A szakszemélyzetnél az erdőmérnök alkalmazása meghatározott területnagyság felett legyen ismét kötelező, a felsőfokú végzettséghez kötött szakszemélyzeti feladatokat pedig, felül kell vizsgálni és el kell különíteni a tervezői feladatoktól.

Be kell vezetni a jogosult tervező fogalmát az erdészeti jogszabályokban. Jogosult tervezőként, szakértőként csak olyan erdőmérnök működhesen, aki legalább valamelyik szakmai kamarának tagja, ahol a jogosultság időszakos megújítása is megtörténik. Az elveket az erdészeti igazgatásban is érvényesíteni kell.

Dr. Páll Miklós

Megújul az Egyesület jelenléte a világhálón

2011 decembere óta tartó előkészítés, majd a 2012 elején kialakított részletes fejlesztési ütemterv összeállítása, illetve a fejlesztésre meghívott ajánlattevő cégek versenyeztetése után – a vonatkozó elnökségi határozat alapján – megkezdődött az Egyesület világhálós jelenlétének átfogó megújítása. A honlap(ok) megújításához jelentősen hozzájárul az Andreas STIHL Kereskedelmi Kft. támogatása. A fejlesztéseket a négy cég versenyeztetése során legjobb ár-érték arányú ajánlatot adó Groteszk Kreatív Társulat Bt. végzi. Az új központi oldal bemutatása 2012 áprilisában várható.

A célok egyértelműek és világosak: a tagság, a Helyi Csoportok és a Szakosztályok igényeit kiszolgáló, korszerű grafikai arculatú, minden szegmensében felhasználóbarát, könnyen kezelhető, modern web-alkalmazásokat integráló központi egyesületi honlap létrehozata-

la, melyről meghatározott tematikájú egyesületi oldalak érhetőek el majd a közeljövőben, egyetlen kattintással. A tervek szerint a jövőben a Könyvtár, az erdei iskolák vagy például az év fája témája is külön oldalt kaphat.

A fejlesztések során az oee.hu honlap teljes web-arcuata átalakul, egyszerűsödik és átláthatóvá válik a menüszerkezet, melynek tartalmi is „vérátömlesztésen” esnek át. Igazodva a kor internetes követelményeihez új funkciókkal gazdagodik a honlap (pl. kategorizált hírfolyam, közösségi oldalak megjelenési lehetősége), miközben ezzel párhuzamosan a háttérműködést kiszolgáló tartalomkezelő rendszer (CMS) teljes értékű átprogramozása is megtörténik.

A vandorgyules.hu tematikus oldal web-grafikája szintén felfrissül, működése egyszerűsödik, és lehetőség teremtődik a mindenkori rendező er-

dőgazdaságok egyes arculati igényeinek évenkénti frissítésére. Az oldalhoz kapcsolódó tartalomszerkesztő felület főkönyvtárként beépül a központi oldal tartalomkezelőjébe, így könnyebben kezelhetővé válik a honlapok és a később kialakításra kerülő tematikus oldalak szerkesztése. Az egyesületi vandorgyűlések honlapja új, évenkénti archiválást lehetővé tevő rendszert és a rendezők munkáját és a jelentkezők hatékony informálását elősegítő új on-line regisztrációs menüt is kap.

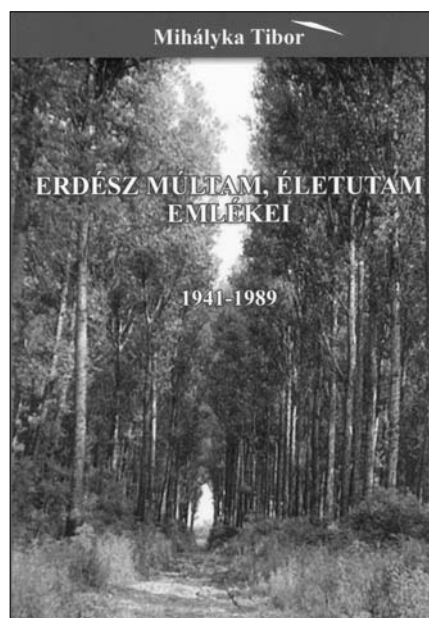
Az oee.hu, a vandorgyules.hu és az erdeszetilapok.hu üzemeltetése a fejlesztések lezárása után, egyetlen szerveroldali kiszolgálóhoz kerül, mely a jelenleginél jóval költséghatékonyabb és biztonságosabb működést jelent majd a jövőben.

Nagy László

Könyvismertető

Mindig örvendtem, ha egy új könyvet hoz a posta, vagy a szerző személyesen adja át azzal a természetes kéréssel, hogy írjak róla néhány sor ismertetőt. Az örömet csak fokozza, ha az valamely térség részletes szakmatörténeti leírásával foglalkozik. És ahogy mondani szokták, már csak hab a tortán, ha a szerző kerületvezető – egy, úgymond, tő melletti – erdész.

Mert valljuk be őszintén a csemeterkertben, a gyérítésekben, véghasználatokban vagy a rakodókon tevékenykedő kollégák helyzetüknél fogva másképpen látják és élik meg a történeteket, mint a fehérgalléros irodisták. De olykor még a műszaki vezető mérnökötől is eltér szakmai szemléletük. Nem a lényegbevágó dolgokban, hanem csak az apróbb, de fontos részletekben.

Nos, *Mihályka Tibor* könyve sem okozott tartalmában csalódást. (A nyomdai és tördelési hiátusokról nem a szerző tehet.)

Koczka Zoltán előszavában „Utolsó mohikánként” említi a homokfásítás aranykorában a térségben tevékenykedő Tibi bácsit. S ahogy lapozzuk a kiadványt, valóban első kézből olvashatjuk az erdész negyvenes évektől kezdődő életútját, gondját, baját örömet, bánatát. Mint egy film, pereg előttünk a szélfűvásos Alföld kopár tájainak „bezöldülése”. Érdeemes végigolvasni a könyvet akkor is, ha szűkebb pátriánk a hegyes vidéken található. Gratulálunk Tibi bácsi. Köszönet a KEFAG Zrt.-nek a támogatásért.

Pápai Gábor